

هاوولاتیانی به حرکت و داره شه کران چ

هاوولاتیانی به حرکت:

پرۆژهی ئاویخواردنه وه مان پیوسته

به پێڕێه به پهری ئاخیه
به حرکت و پێ (کولان):

نومیده وارین
کیشهی تاپوی
خانوه کانی
به حرکت چاره سهر
بکریت

سنووری به حرکت و داره شه کران که ده که ونه باکوری شاری هه ولیره وه و چه ندین گوند له خۆده گریت ، به مهش جگه له وهی ئەم ناوچه یه سنووریکی به فراوانی هه یه ، هاوکات ژماره ی دانیشتوانه کانیسه رووی له زیاده بوون کردوه ، له سه ر دانیکی تیمی گو قاری گولان بو هه ردوو ناحیه که له نزیکه وه هاوولاتیانی به حرکت و داره شه کرانمان دواند که گله یی و ره خنه و داواکاریان له که می پرۆژه خزمه تگوزارییه کان

اوه پروانی ئاور لیدانه وهی حکومتی هه ریمن

هاوولاتیانی داره شه کران:

ناحیه که مان له گوندیکی ویران ده چیت پیوستی به کارو پرۆژهی به په له هه یه

بهرپرستی هه پهری ئاخیه
داره شه کران بی (گولان):

ناکریت
ناوچه یه کی وا
فراوان
بی نه خوشخانه
بی

هه بوو، بهرپرسانی یه که ئیدارییه کانیش قسه کانی هاوولاتیانیان پشت راست کرده وه و داوایان له وه زاروت و لایه نه پیوه نداره کان کرد ئاوریکی جیدیان هه و خیرا له ناوچه کانیان بده نه وه، که لیڤه دا ره خنه و داواکارییه کانی هاوولاتیان و قسه کانی بهرپرسانی یه که ئیدارییه کان له دوو تویی ئه م راپورته دا ده یخه یه پروو.

خراپى پىرۇۋە خىزمەتگوزارىيەكان

بەھرىگە لەسالى ۲۰۰۲ بوو بەناھىيە كە پىشتەر كۆمەلگايەك بوو سەر بەناھىيە غەنكاۋە، نىزىكەي ۳۰ گوندو كۆمەلگاي پىرزىن و شاخۇلان لەسنورى ناھىيەكەدا ھەيە، ژمارەي دانىشتوانى نىزىكەي ۵۰ ھەزار كەس دەپتت و بەناۋچەيەكى كىشتوكالى دادەنرئت، لەبەرھەمى گەنم و چۇدا لەناۋچە ھەرە دەولەمەندەكانى كوردستان دادەنرئت. لىرە لەوى ھاۋولائىيانى سەنتەرى ناھىيە سنورەكە گلەيى و داۋاكارىيان لەسەر كارو پىرۇۋە خىزمەتگوزارىيەكان ھەيە، ۋەكو تىمى گۇفارى گولان سەردانى سەنتەرى ناھىيەكەمان كر دوو لەنرىكەۋە چەندىن ھاۋولائىيانمان دواند، داۋاكارى ھاۋولائىيان و چەندىن پىرسارى ترمان ئاراستەي نەبەز غەبدولھەمىد بەرپۇبەرى ناھىيە بەھرىگە كر د.

نەبۈنى خىزمەتگوزارى

سەرھەتا لەگەرەكى ئاشتى لەناھىيە بەھرىگە ھاۋولائىيەك بەناۋى سەرھەت غوسمان وتى: شارهوانى بەھرىگە لە ناست كارو پىرۇۋەكاندا بە تايبەتى لەكۆرەندەۋە فرېدانى زىلۇخاشاك كەمتەر خەمە، ھەر بۇيە ئەگەر سەبرى زۇرىيە كۇلان و گەرەكەكان بەكىن دەبىنن پىسى و زىلۇخاشاكىيان تىدا پەرشويلاو بۇتەۋە، ھەر لەمباربەۋە ھاۋولائىيانىش و ھەر كەسە بە شىۋەيەك و بە ئارەۋوۋى خۇى زىلەكانىيان فرېدەدەن و ھاۋكارى شارهوانى ناكەن. ھەرۋەھا لە چەند كۇلاننىكى تر لەگەرەكى ئاشتى ھاۋولائىيە نەتەر غەلى وتى: لەم بەشەي گەرەكەكەمان كەموكورى زۇرە لەۋانە بىرى ئاۋىخواردنەۋەي گەرەكەكەمان وشكى كر دوو و پىرۇۋە تۇرى ئاۋىخواردنەۋەشمان لەژىر نۇژەنكرەندەۋەدايە، بۇيە كىشەي نەبۈنى ئاۋىخواردنەۋەمان ھەيە و لەلايەن كۆمەتەۋە بە تانكەر ئاومان بۇ دىنن، لەلايەكى ترەۋە ماۋىيەكە كارەباي نىشتەمانى دەبىرئ و لەو كاتانەدا مەۋلەيدى ئەھلى كارەبامان پىچ نادات و تىمەكانى كۆكرەندەۋەي زىلۇخاشاكىش كەمتەر خەمەن و بەباشى كۇلانەكان پاك ناكەنەۋە. سەلىم حوسىن وتى: ھەندئ لە كۇلان و مالىەكان تۇرى كارەباي بۇ نەھاتوۋە لە دوور كارەبامان راكىشاۋە يا ھەندئ مال كارەبامان نىيە و كۇلان و شەقامەكانى گەرەكەشمان قىرتاۋ كۇنكرئت نەكراۋە، ئەمەش توشى زەخمەتى و ناخۇشيمان دەكات چ لەۋەزى زىستان چ لە ھاۋىن دا. ھەرۋەھا فەتھى شىروانى وتى: شەقامى سەرەكى ناۋ بەھرىگە پىۋىستى بە پىردى پەرىنەۋە ھەيە و پروۋاۋى بەركەوتنى ھاۋولائىيانى لى دەكەۋىتەۋە، چۈنكە ئەو رىنگا سەرەكەيە ئاموشى زۇر لەسەرەۋە قەرەبالغە، ھەرۋەھا بەنكەي تەندروسى شىرۇچكەكە زۇر بچووكەۋە كەموكورى لەبۈرى پىزىشكى دا ھەيە، قوتابخانەكانىش زۇرىيەيان دوو دەوامىن و كىشەي بىنبايەۋە مىلاكاتى مامۇستاشمان ھەيە. محەمەد غوسمان لەگەرەكى پەكەۋەتەكانەۋە وتى: شەقام و كۇلانەكان قىرتاۋو كۇنكرئت نەكراۋە و قوتابخانەش لىرەۋە دوورە پۇژانە قوتابيان بۇ ماۋىيەك بەپىيان ھاتوچۇ دەكەن و داۋاكارىن قوتابخانەيەكان بۇ

بەنكەي تەندروسى شارۇچكەي بەھرىگە زۇر بچووكەۋە كەموكورى لەبۈرى پىزىشكى دا ھەيە

دروسى بىرئ، ھەرۋەھا زۇرىيە خانوۋەكانى ناۋ سەنتەرى ناھىيەكەش تاپۇيان نىيە. ھاۋولائىيە غەزىز ھەمزە لە گەرەكى نەروۇز وتى: ماۋى سالىك دەپت لەو گەرەك و كۇلانانە خەرىكى پىرۇۋەيەكى ئاۋەرۇن كەچى تا ئىستا تەۋاۋ نەبۈۋە دەلئىن ھۇكارەكەش بۇ سىستى كۇمىنباۋ بەلئىندەكە دەگەرپتەۋە و ديارە حكومەتىش بەدۋاداچوۋنى بەدۋاۋە ناكات، لەلايەكى ترەۋە ھەمۋە كۇلان و شەقامەكانمان بىسەرۋەبەرە ھەر لە گوندىكى گەۋرە دەچىت و تا ئىستاكە پىرۇۋە قىرتاۋ يا كۇنكرىت كر دنى بۇ دەرنەچۋە. ھەرۋەھا ژماربەكى تر لە ھاۋولائىيان لە گەرەكى بەھارو قەلات وتيان لە زۇرىيە خىزمەتگوزارىيەكان كىشە و كەموپىمان ھەيە و داكارىن ئەو سال لەم حكومەتە تازىيەدا پىرۇۋە سەرھەتابى و سەرەكەيەكانى ژيانمان ۋەكو ئاۋ و ئاۋەرۇ و قىرتاۋ و قوتابخانە بۇ جىبەجى بەكەن. سال لە دۋاى سال شارۇچكەكە بەرفراۋان و قەربالغىت دەپت كە ئەو كات داخۋازى خەلك زىاتر دەپت و كىشە خىزمەتگوزارىيەكان زىاد دەپت و لايمى پىۋەندار ناتاۋىت بەسەر كەموكورى كىشەكاندا زال بىت.

ئەو كات كىشەي تاپۇى خانوۋەكان

بەھەمەستى بەدۋاداچوۋن بۇ رەخنەۋە داۋاكارى ھاۋولائىيان چەند پىرسارىئىكان ئاراستەي نەبەز غەبدولھەمىد بەرپۇبەرى ناھىيە بەھرىگە كر د، سەرھەتا سەبارت بەفراۋانۋونى سنورى شارهوانى ناھىيەكەۋە ئەنجامدانى ماستەرپلان بۇ باشتر بەرپۇبەچوۋنى كارو پىرۇۋەكان وتى: لەگەل دانانى ماستەرپلان بۇ شارى ھەۋلىز كە پىرۇۋەكە بۇ زىاتر لە ۲۵ سال دانراۋە بەشىكى سەنتەرى ناھىيەكەمان دەكەۋىتە ناۋ ئەو ماستەرپلانە بەتايبەتى لەناۋ پىشتىنەي سەۋزى ھەۋلىزەۋە، ناھىيەكى ئىمەش نەخشەي بەنرەتى خۇى ھەيە، ھەرچەندە لەماۋى سالانى رابردوۋ ناھىيەكەمان گۇرانكارى زۇرى بەسەردا ھاتوۋە، بەلام بەۋ پىيە بەشىكى زۇرى ناھىيەكەمان دەكەۋىتە ناۋ ئەو ماستەرپلانەي ھەۋلىز ھەربۇيە پىۋىستە زىاتر پىرۇۋە كارى جوانكارى بۇ بىرئ. ناھىيە بەھرىگە بەشىكى زۇر كەمى خانوۋەكانى تاپۇيان ھەيە، ئەمە كىشەيەكە خەلكى زۇر داۋاكارىيان لەم روۋە ھەيە، ئومىدۋارىن كىشەي تاپۇى خانوۋەكانى بەھرىگە چارەسەر بىرئ كە ئىستا لىزەنى تايبەت لەئەنجمەنى ۋەزىران دامەزراۋە بۇ چارەسەر كر دنى كىشەكە. لەلايەكى ترەۋە كىشەي زىدپۇيە بەيەكەك لەو كىشانە دادەنرئت كە روۋبەروۋى ئىدارە دەپتەۋە، ۋەكو يەكە ئىدارە تاونومانە ئەم دياردەپە كۇنترۇل بەكىن .

كەموكورى پىرۇۋەكانى نىشتەجىۋون

سەبارت بەپىرۇۋەكانى ۋەبەرھىتان بەتايبەتى لەروۋى نىشتەجىۋونەۋە كە ژماربەكى زۇر لەو يەكەي نىشتەجىۋونە لەسنورەكە ئەنجامدراۋە بەرپۇبەرى ناھىيە بەھرىگە وتى: ئامانجى حكومەت لە پىرۇۋەكانى نىشتەجىۋون ئەۋىيە خەلكى سوود لەو پىرۇۋانە ۋەبىرئ بەتايبەتى ھەزارو كرچى، بەلام بەداخسەۋە كەمتىن كەس لەو جۇرە خەلكە ھەزارو كەمدەرامەتەنە سوۋدىان لىۋەرگرتوۋە و كەموكورىيەكى زۇرىشى تىكەۋەت، لەلايەكى ترەۋە خەلكانىك ھەلساۋن لەسەر خانوۋ و يەكەي نىشتەجىۋونەكان كرپن و فرۇشتىن لەسەر دەكەن و نىرخەكانى زۇر بەرزىۋنەتەۋە، ھەرۋەھا لەئەنجامدانى ئەو پىرۇۋانەي نىشتەجىۋوندا كە لەسنورەكە ئەنجامدراۋە ھىچ پىرس بەئىمە نەكراۋە.

گرفتى ئاۋىخواردنەۋە

بەرپۇبەرى ناھىيە بەھرىگە سەبارت بەكىشەي ئاۋىخواردنەۋە وتى: لەسنورى بەھرىگە بەتايبەتى لەسەنتەرى شارۇچكەكەدا كىشەي ئاۋىخواردنەۋە ھەيە، چۈنكە لەچەند سالى رابردوۋ وشكەسالى بوۋە ئاۋى ژىر زەۋى داۋەزىۋە ئەمسالىش ناستى ئاۋى ژىر زەۋى زىاتر داۋەزىۋە، ھەر بۇيە چەندىن بىرى ئاۋىخواردنەۋە وشكى كر دوو. ئەمەش كىشەيەكى گەرەبە، چۈنكە ئىمە لەروۋى داۋىنكر دنى ئاۋىخواردنەۋەۋە بۇ سەنتەرى ناھىيە سىنورەكە پىشت بەبىر دەبەستىن، لەلايەكى تر لەگەرەكە تازە و ئەۋانەي كۇنىش كە تۇرى ئاۋىخواردنەۋەيان نىيە يا پىۋىستىيان بە نۇژەنكرەندەۋىيە لەكاتى

گلهیی و گازندهکانی ئەو ناحیەییەو چەند پرسیاریکی تێمان ناراستەیی کەرم محەمەد بەرپۆبەیری ناحیەیی دارەشەکران کرد.

سەرەتا هاوولاتی سالاژ مەجید کە خەڵکی یەکنێک لە گوندەکانی سنوورە کە بوو وتی: سنوورە کەمان بەرفراوانە و زووییەکی زۆر و بەپیت و بەرە کەتێ کشتوکالی و ئازەلدارێ هەییە، بەلام لەلایەن حکومەت و وەزارەتی پێوەندار هیچی بۆ نەکرەو تەنیا قەرزێ کشتوکالی نەپیت و چەندین سالێ وشکەسالی بوو هەرپۆبەیری ئاوی ژێر زووی دابەزی و هیچ بەدیئیکیشمان نییە و تاکە یەک جۆگەلەیی ئاودێریش بۆ ئەو سنوورە نەکرەو، ئەگەر جوتیار خۆی بەتایبەتیی ئەوانەیی نزیک ئاوەکە و ئیفرەز کارێکیان بۆ خۆیان کردبێت، دنا حکومەت پڕۆژەیی نییە و لە بواری کەرتی تەندروستی بەتایبەتیی لەرووی پزیشک و پشکین و داوودەرمانە کەموکۆپی زۆر بەرچاوە هەییە. ئەمەو هاوولاتیەکی تر بەناوی مەجید ئەنەر سەبارەت بەکەرتی پەرورەدە وتی: پێویستمان بە بینایەیی قوتابخانەو نۆژەنکردنەو مامۆستای زمانی ئینگلیزی و وانە زانستیەکان هەییە. هاوولاتی هەردی جەمالیش سەبارەت بەکەمی پڕۆژە خزمەتگوزاریەکان وتی: ماویدی چەند سالە دارەشەکران بۆتە ناحیە کەچی لە گوندیکی وێران ددچیت و لە هەموو بوارە خزمەتگوزاریەکان پێویستی بە کارو پڕۆژەیی بەپەلە هەییە، تۆری ئاویخواردنەو بە سۆندە راکیشراوەو رینگا کۆلانەکانی ئاوی دارەشەکران زۆر خراپ و بیسەرەو بەرە پێویستە هەر ئەو سالێ پڕۆژەیی ئاودێرێ بۆ ئەنجام بدەن پشتر ئاودێرێکی بۆ کرەو، بەلام هەر لەسەرەتاه تەواو نەبوو ئاوی پێدا تێپەرناییت و بۆتە هۆکاریکی پیسی و بۆنی ناخۆش لە ئاوی ناحیە کەدا و تان ئیستا مامەلەیی تاپسۆی خانووەکانمان بۆ نەکرەو و یەکنێک بیهویت بۆ خۆی خانوو دروست بکات لەلایەن بەکەیی ئیداری و لایەنی بەرپرسی دیکە رینگای پێنادەن، لەلایەکی تر باخچەییەک دروستکراوە تاکە یەک شەتلی نەمام و گۆل و دارو درەختی لی نەپواندراوە و ستوونی کاربە لە هەندێ شوێن لەناو حەوشی مالانە و قوتابخانەیی و هەندێ مالییش تۆری دابەشکردنی کاربایان بۆ نەچوو و بەسەر خانووی مالاندا کاربایان بۆ خۆیان راکیشاوە، لەلایەکی تر زووی بەسەر خەلکەکە دابەش ناکریت بۆ ئەوێ خانووی نیشتەجیوونی لەسەر دروست بکەن و رینگا سەرەکییەکەیی بە ناحیە کەمان تێپەر دەبیت هەر یەک سایید، لەلایەنی تەندرووستییەو کەموکۆپیەکی زۆرمان هەییە و بنکەیی تەندروستی ئاوی ناحیە کە بچووە پشکین و پزیشکی پسرۆو ئافرتان لە بنکەکانی سنوورە کەمان نییە و داوودەرمانیان زۆر کەمە.

فراوانبوونی دارەشەکران

سەبارەت بە ماستەر پڕان کە لایەنێکی زۆر گزنگە بۆ فراوانبوونی هەموو شارو شارۆچکەییە کە بەرپۆبەیری ناحیەیی دارەشەکران وتی: دارەشەکران گوندیکی سنوورە کە بوو لە گەل بونی بەناحیە بۆ بەرفراوانبوون و گەشە پێدانی نەخشەییەکی بنەرەتی ئەندازەیی بۆ

**شەقامی سەرەکی
ناو سەنتەری بەحرکە
پێویستی بە پردی
پەرپینەو هەییە**

ستراتیژیەتی نەبوو بۆ پشخستن و پەرپێدانی کەرتی کشتوکالێ هاوکات زووی کشتوکالیشمان بەهۆی یەکەکانی نیشتەجیوونەو کەم بووتەو. لەکۆتایی دا بەرپۆبەیری ناحیەیی بەحرکە وتی: لەناو سەنتەری ناحیە بەتایبەتی لە گەرەکە تازەکان پێویستمان بە کارو پسرۆو هەلمەتیی قیرتاوکردن هەییە، ئەمسالیش چەند گەرەک و شوێنێک هەلمەتیی قیرتاوکردنی بۆ ئەنجام دەدەین، داواکاریشمان لە حکومەتی هەرێمی کوردستان چاوخاندنەو یەک بەدابهزاندنی دەسلەتەکان بکات.

دارەشەکران کیشو کەموکۆپی زۆری هەییە

دارەشەکران لەسالی ۲۰۰۴ بوو بە ناحیە و ۲۶ گوند لەسنوورە کەیدا هەییە، ژمارەیی دانیشتوانی ۹۰۰۰ کەسە، سنووریکی بەرفراوانی هەییە و بەناوچەییەکی کشتوکالی دادەریت، داوی ئەوێ کرا بەناحیە هەندیک پڕۆژەیی خزمەتگوزاری بۆ ئەنجامدراوە، بەلام لێرەو لایەنی هاوولاتیانی سەنتەری ناحیە کەو سنوورە کە رەخنەو گلهییان لەبوارە خزمەتگوزاریەکان هەییە، ئیتمەش وەکو تیمی گۆفاری گولان لەنزیکەو گۆبستی ژمارەییە کە هاوولاتیان بووین، داواکاری و

نەبوون یا کەمی ئاویخواردنەو بەتانکەر ئاویان بۆ دابین دەکەین، سەرەپای ئەمەش لەو گەرەکانە ئیستاکە پڕۆژەیی تۆری ئاویخواردنەو یان لەژێر جیبەجیگردنایە، هاوکات هەر گوندیکی سنوورە کە پێویستی بە ئاویت بە تانکەر ئاویان بەسەر دابەش دەکەین، لەلایەکی تر لە هەر شوێن و گەرەکێک بیەر ئاوەکانی وشکی کردبیت بییری بەدیلیان بۆ لێدەریت. لێرەدا داواکاریان بۆ سنوورە کەمان بۆ دابینکردن و چارەسەرکردنی گرتی کەمئای کە لە گوندی گەزەو سەنتەری ناحیە کە تا رادەییە کە هەییە بودجەیی زیاتر تەرخان بکرت.

کەمی بینایەیی قوتابخانە

سەبارەت بە پەرورەو کیشو کەموکۆپیەکانی ئەم کەرتە بەرپۆبەیری ناحیەیی بەحرکە وتی: ئیتمەش لە قوتابخانەکان کیشو قەربالغیمان لە ناو پۆلەکاندا هەییە و زانستی و پەرورەیی نییە ئەگەر هەر پۆلێک ۷۰ قوتابی لیبیت کە ئەمە یەکنێک لەو کیشانەیی بەحرکە هەییە و قوتابخانەکانیش زیاتر دوو دوامین بۆیە پێویستمان بە چەند بینایەیی تری قوتابخانە هەییە و لەبواری میلاکاتیش پێویستمان بە مامۆستای ئینگلیزی و وانە زانستیەکان هەییە.

کەموکۆپی بواری تەندروستی

سەبارەت بە کەموکۆپی و کیشەکانی تەندروستی بەرپۆبەیری شارۆچکەیی بەحرکە وتی: سیستەمی تەندروستی لە هەرێمی کوردستان تان ئیستا هەر کۆنە و لە گەل ئەو سەردەمە گونجاو نییە، چونکە لە ئاوی سەنتەری ناحیە کەدا بنکەیی تەندروستی هەییە، گەرچی پێویستە بنکەیی تەندروستی تەنیا لە گوندەکان هەبیت و لە ئاوی ناحیە کەدا بنکەیی پشکەوتوو و بەرفراوان یا نەخۆشخانەیی چەند قەرەوئەیی هەبیت. بەلام لەبەر ئەوێ سیستەمە کە کۆنە تان ئیستا بیەر لەو کارانە نەکرەوتەو لەبواری تەندروستی کە نامازەم پێدا، بەشپۆبەیری کشتی کەموکۆپی لە بواری تەندروستی هەییە پێویستی بەچارەسەرکردن هەییە بەتایبەتی لە دابینکردنی ئامێرو داوودەرمانی باش و پێویست و پزیشکی شارەزاو پسپۆر لەبوارەکانی نەشتەرگەری و ئافرتان.

زیلخاشاک

سەبارەت بە کۆکردنەو خۆ رزگارکردن لە زیلخاشاک لەسەنتەری ناحیەیی بەحرکە نەبەز عەبدولحەمید وتی: زیل و خاشاک کیشەییەکی گەورەیی ئیتمەییە بەتایبەتی لەسالانی رابردوو، بەلام ئیستاکە ئەو کۆمپانیانەیی ئاوی شاری هەولێر پاک دەکەنەو ناحیەیی بەحرکەش خراوتە ئەستۆیان، بەلام تان ئیستا ئیششوکارەکانیان بەباشی بەرپۆنەبردووو گلهیی و رەخنەییەکی زۆرمان لەسەریان هەییە. لەلایەکی ترەو لەبواری ئاودەرۆشەو کەموکۆپی و کیشەمان هەییە، سەرەپای ئەوێ لە سالی رابردوو تان ئیستا بەبری ۲ ملیار دینار پڕۆژەیی ئاودەرۆ لەناحیە کە جیبەجی کرەو بەلام پێویستمان بە پڕۆژەیی فراوانتر زیاتر هەییە.

کشتوکال رووی لەکەمبوونەو کردوو

سەبارەت بە کەرتی کشتوکال بەرپۆبەیری ناحیەیی بەحرکە وتی: جگە لەوێ وەزارەتی کشتوکال

**له كهرتی په روږده كېشې
بېنایه و میلادكات و
ماموستامان ههیه**

دانراو به پېی ئه و نه خشهیه دهستكراوه به بهر فراوانكردن و نه انجامدانی كارو پرؤژدهكان، له ههر كاتيكدا كه پيوستمان به كوژانه وې زهوی بوويټ به پېی ياساو رېنمايههكان به هاوكاری هاوولاتیانی سنووره كه و خاوه زهویه كه تانویمانه كوژانه وې زهوی نه انجام بديمن و قهره وې خاوه نه كانیسان بكهینه و، له م روږده و سهرتا به سنووری گونده كونه كه و نه نريكه ی ۱۴۰ دؤنم زهویمان كوژانه و، به لام و هكو ماسته ریلان ناحیه كه ماسته ریلانی بؤ نه كراوه نه مهش پرؤژیه كي گرنكه له داهاتوډا به یك كه له كاره كانمان دادنه رټ، به یك كه لهو كیشانه ی له ناحیه ههیه نه بوونی تا پؤی خانووه كانه ئه م گرفته شه له زوربه ی قهزاو ناحیه كان ههیه و پيوسته چاره سهری بؤ بلدوزرټه و، به لام سه رهرای ئه وې خانووه كان تا پؤیمان نییه، به لام پتشینه ی خانووبه ره هاوولاتیان ده گرتنه و هو لئی سو دمند دهن.

فهرامؤشكردنی كهرتی كشتوكال

سه بارهت به فهرامؤشكردنی كهرتی كشتوكال و ناژله داری له سنووری ناحیه ی داره شه کران بهر پوهه ی ناحیه وتی: وه زاره تی كشتوكال له م سنووره به پېی خواست و داواكاری خه لكه كه كارو پرؤژیه كي وای نه كرده و كه شاهینه ی باسكردن بیت، ههر بؤیه خه لكه كه به تاییه تی جوتیاران رهنه یه كي زوریان له وه زاره تی كشتوكال ههیه، له كاتيكدا ده كرت چهندين پرؤژیه ی ئاودیری دروست بكرټ بؤ نمونه له سه ر زئی گه و ره ده كرت پرؤژیه كي ئاودیری دروست بكرټ و زوربه ی زوری ئه و زهویانه ی كه ده كونه ئه م دیو ئه و دیو پرؤژه كه سوو دی لپوره ده گبرټ، له لایه كي تره و ده كرت له خانووی بلاستیكي و داينكردنی پهن و تسؤ نامیری كشتوكالی هاوكاری زوری جوتیاران بكن، هاوكات

من نازانم بؤچی له م ناچهیه هیه چ پرؤژیه كي كارگه ی شیره مه نی و ناژله داری نه بیټ، نه بوونی پلان و به واد اوچون بؤ كارو پرؤژه كشتوكالیه كان كهرتی كشتوكالی له سنووره كه مان له ناو برد .

گرهتی ئاویخواردنه

سه بارهت به كارو پرؤژیه ی ئاویخواردنه و ناوړه كان و كه موكوپه كانی بهر پوهه ی ناحیه ی داره شه کران وتی: له سالی ۲۰۱۱ پرؤژیه كي بؤ گؤرینی توری ئاویخواردنه وې ناوخوی داره شه کران ده رجو، ئه مهش له گه ل دروستكردنی كؤلانه كانی ناو گه ره كه كانی سه نته ره ی ناحیه كه له گه ل دروستكردنی ناوړه كانی كه ئیستا ئه م پرؤژیه له ژر جیه جیكردن دایه، بؤیه تا ته واد ده بیټ هه نديك مال و شوین به سوئده ئاویان راكیشاوه، ئه و ناوړه كونه ی كه باس ده كرت لاده برټ و سه رله نوی ئاوړه ویه كي نوی نه انجام ده درټ . پرؤژه كونه كي ئاوړه و ته واد نه كراوه به پېی دیزاین و نه خشه ی ناحیه كه نه بووه پتشته ر جیه جیكراوه .

له لایه كي تره و پرؤژیه كه مان بؤ كرده وې شه قام و كؤلانه كانی ناو سه نته ره ی ناحیه كه له قوناغی جیه جیكردن دایه، كه ده بوایه پتیش سئ چوار سال له مه و بهر ئه م پرؤژیه و پرؤژیه ی به جوت سایدی ناو سه نته ره ی ناحیه كه نه انجام بدرایه .

نه بوونی نه خؤشخانه

سه بارهت به كهرتی ته ندروستی و نه بوونی نه خؤشخانه یه كه له م سنووره بهر پوهه ی ناحیه وتی: له كوی ۲۶ گوند ۷ بنكه ی ته ندروستیمان ههیه به لام ئه م بنكانه زباده، ئه مرؤ پيوستمان به چاوخشاننده ویه كه ههیه بؤ بنكه ته ندروستیه كان، چونكه هاوولاتی نه نیا پتوستی به پتشه كشتكردنی خزمه تگوزاریه كي ته ندروستی كه م نییه، ناكرټ بنكه یه كي ته ندروستی كه دكسوری تندا نییه بؤ هاوولاتی سو دینكي وا زوری هه بیټ پتوسته ئه و بنكه ته ندروستیانه به ره پیدرټ و فراوان بكرټ، ده كرت چهنه بنكه یه كي ته ندروستی بكرټ بهیه كه پتشته رټ و پزیشكي پسؤری تندا دامه زرت . بؤ به ره پیدانی كهرتی ته ندروستی له ناحیه ی داره شه کران

پتوستیمان به و ههیه ئه و بنكه ته ندروستیه كي ههیه بكرټه نه خؤشخانه یه كي ۱۰-۲۰ قهره و ئله یی، ناكرټ حساب بؤ ۹۰۰۰ كس و ناچه یه كي وا فراوان نه كرت و بی نه خؤشخانه به مینه و ه.

دهسلاتی كارگړی

سه بارهت به دابه زینی دهسلات بؤ یه كه ئیداریه كان و كارگه ی له سه ر ختراكردنی كارو نه انجامدانی پرؤژه كان بهر پوهه ی ناحیه ی داره شه کران وتی: ئیسه یاسایه كان ههیه كه یاسای پارټر گاكانه ژماره ۱۵۹ له سالی ۱۹۶۹ ده رجو كه تیندا دهسلاتی بهر پرسی به كه ئیداریه كانی دیاری كرده و، له پال ئه م یاسایه یاسایه كي تریش ههیه كه دهسلاتی بهر پرسی به كه ئیداریه كان به تاییه تی له كارگړی دا زیاتر ده كات، بؤ ئه وې بتوانین و هكو پتوستی كاره كانی خوی جیه جی بكات، له چهندين یاسای تر دا برگه ههیه دهسلاتی به كه ئیداریه كانی پتوه بنده، به داخه و ه تا ئیستا له كورستان ئه و یاسایانه به هیه چ شپوه یه كي جیه جی نه كراوه .

له كؤتایی دا بهر پوهه ی ناحیه ی داره شه کران وتی: ناچه كه مان زور پتوستیمان به دروستكردنی به ندا و یكه له مه نداوه، ئه مهش پرؤژیه كي ستراتیژی ده بیټ بؤ هاوولاتیانی ناچه كه، هاوكات پتوستیمان به و ههیه له گونده كانی زه رگه زهوی و چره و باوه خه لان كه ژماره ی دانیشتونان زوره كؤلانه كانیان قیرتاو بكرټ و پرؤژیه ی خزمه تگوزاری تریشیان بؤ نه انجام بدرټ . هه ره ها داواكارین یاریگای ۶ یاریزانی له ناحیه كه و ئه و گونده گه و رانه دروست بكرټ، به پتوستیمان ده زانین چهنه بېنایه یه كي قوتاخانه یه كي ۱۲ و ۱۸ پؤلی له سنووره كه دروست بكن. رینگای ئیوان كارانی زاری كه ۴ كيلومتره درټه پرؤژیه كيان له سالی رابردو بؤ جیه جی كرا، به لئنده ره كه دهستی به كار كرده پرؤژه كه ته واد بوو ته سلیمیش كرا پرس به من نه كرا، ته نانهت من نازانم به لئنده ر كیه و ماوه ی جیه جیكردنی پرؤژه كه ش چهنه، هاوكات پتوستیمان به دابه شكردنی زهوی ههیه به سه ر هاوولاتیاندا، چونكه خه لكي داواكاری ههیه و پتوستیمان بهیه كه ی نیشه جیبون ههیه .

